קול קורא | بيان | Public Appeal

5.2022

מוזאון תרבות הבדואים קורא לאמניות.ים, מעצבות.ים ואדריכליות.ים לשלוח הצעות לעבודות אמנות, עיצוב ואדריכלות (קיימות וחדשות) לשם הצבתן בתערוכה:

/ **מבצע חילוץ** › **לאנושות** / לא יומרני; מרפא

התערוכה תוצג בחלל המוזאון, במרחבים ציבוריים סמוכים לו ובמרחבי יער להב הסובב אותו, ותכלול עבודות בתחומי אמנות פלסטית, אמנות חברתית ואדריכלות ניסיונית שעוסקות במחקר, בבחינה רעיונית ובהצעות לפרויקטים בעלי היתכנות הצבה בחלל סגור ובשטח פתוח (כן מוצעת אפשרות ביצוע בשיתופן של קהילות מקומיות).

מוזמנים ומוזמנות להגיש הצעות לעבודות שמתמקדות בנושאים של **סביבה ואקולוגיה ובמינופם של תחומי ידע אלה לטובת הצעת פתרון מעשי או בעל אופי מרפא והוליסטי** לסוגיות חברתיות ופוליטיות עכשוויות, מקומיות ועולמקומיות ובבחינה של יחסי הגומלין שביניהן.

מוזמנים.ות להציע עבודות אמנים.יות בעלי תואר באמנות / אדריכלות / עיצוב לסוגיו, ממוסד אקדמי מוכר, ושהציגו תערוכה אחת לפחות בגלריה או בחללי אמנות מוכרים.

מקום היציאה למבצע: **מרחב היער של מוזאון תרבות הבדואים, מרכז ג'ו אלון.**

התערוכה תפתח במוזאון ובסביבותיו בנובמבר/דצמבר 2022

את ההצעות יש לשלוח למייל: **mivtza_hilutz@joealon.org.il** עד לתאריך: **10.7.2022**

- בנוסף דרוש.ה מנחה אמן.נית לפרוייקט חינוכי מלווה

את התערוכה ילווה פרויקט חינוכי-חברתי משמעותי, בשותפות עם מספר בתי ספר תיכוניים באזור שתלמידיהם בדואים ויהודים. הפרויקט יעסוק בנושאים שעולים מקול קורא זה, ויהיה חלק אינטגרלי מהתערוכה "/ מבצע חילוץ › לאנושות / לא יומרני; מרפא" שתתקיים במוזאון ובסביבותיו. לשם הנחיית הפרויקט וביצועו, **דרוש.ה לנו אמן.ית / אדריכל.ית / מעצב.ת שמנוסים.ות בהנחיה ובהוראה בקרב קבוצת גיל זו וביכולתם להוביל פרוייקט אמנותי עצמאי עם התלמידים.**

יעמדו בתנאי סף אמנים.יות בעלי.ות ניסיון בהובלה של פרויקטים חינוכיים-קהילתיים. פניות עבור תפקיד זה יש לשלוח למייל המצוין למעלה ולציין בשורת הנושא: "**אמן.נית לפרויקט חינוכי**".

מצפים להצעותיכם.ן.

للعربية | To an English

קריאה זו מציעה להתבונן ביער בכלל וביער להב בפרט, כמקום מאפשר ונכון לנקיטת עמדה ופעולה לגבי אירועי שעה מקומיים ואירועים אוניברסליים שריחוקם הפיזי אינו מבטל את האיום שהם מציבים, ואולי אף מעורר מחשבה על יחסי גומלין ביניהם.

מיער תפתח הטובה

יער להב, אחד מיערותיה הגדולים של הארץ, ניטע בתָּוֶך שבין צפון הנגב לשפלת יהודה; נטיעתו החלה בראשית שנות ה-50, נמשכה מספר עשורים והתפרסה על פני אזור גיאוגרפי נרחב עם נטיעתם של שלוחות שחברו לנטיעה הראשונית. שלוחות אלה טומנות בחובן אתרי עתיקות מרשימים ששימשו דתות ושבטים רבים. אף שאתרים אלה נבדלים זה מזה בשיוכם התרבותי, קו המתאר של היער חורזם לכדי שרשרת אתרים המגדירה את גבולותיו. אלא שרצף העתיקות גם מגדיר את היער **כבית** לריבוי הטרוגני של אוכלוסיות מגוונות ששׂוֹנוּתן התרבותית סומנה ונחתמה כצו קמאי וקדום. מזה כארבעה עשורים, שוכן ביער 'מוזאון תרבות הבדואים', ועל אף היעדר זיקה גלויה בין מרחב הנוף המיוער העוטף את המוזאון לחפצים האצורים בו: תרבות חומרית בדואית שמוצאה **במדבר** (ערב, סיני ונגב), נזקפת לו ליער זכות היסטורית כייעוד של אתר מכיל ופתוח לזהויות ותרבויות שונות.

בין המדבר ליער

המדבר שמזוהה כנופו הטיפוסי של המזרח התיכון, התפוגג קמעה מתמונת נופה הדרומי של הארץ כשניטעו בו יערות עבותים - מעשה בריאה אנושית. יש הטוענים כי ייעור נועד לחסימת סחף של חולות הנוטים לנדוד צפונה לעברם של שטחים חקלאיים פוריים; יש האומרים שזו אסטרטגיה נדל"נית עכשווית שזרעיה ניטעו עם אידיאולוגיית הייעור הבריטית שביקשה לשכפל כאן את נופה הירוק, המצל והקריר של בריטניה לתכלית כלכלית שבבסיסה היער כמשאב. פעולת הייעור האקטיבית הוסיפה להתהוות בשנותיה הראשונות של המדינה במגמה להפרחת השממה, אך גם כחיזוק לטענה הציונית-דמוגרפית הגורסת ששיממונה וריקנותה של הארץ מצמחים, מסמנת את היותה דלילה בילידים ובתושבים מקומיים (כהמשך לאמרה: "ארץ ללא עם, לעם ללא ארץ"). כנגד סמליותה של פעולת הייעור מצד זה, הועלו על נס צמחי הצבר ועצי הזית כסמלים הנטועים משכבר בעומקה של התרבות הפלסטינית וכמצייני החיבור בינה לבין קרקע גידולם. עַם ועם על סמליו ודימוייו המכוננים. פרקטיקות של ייעור ונטיעה - אפשר להבינן באופנים רבים, בעיקר כאמצעי גיוס לסימון שיוכה של קרקע, ייעודה ובעלות עליה. אך האם אותה מהות עצית גולמית, טבעית וטהורה שגויסה לשרת התבדלות וחלוקה, מסוגלת עתה בתכונתה האימננטית, לחבר בקשר קוֹוָלֶנְטִי* בין קהילות מקומיות **ולהיות להן בית?**

* אחד מהקשרים החזקים ביותר בטבע הקושר בין אטומים לכדי מולקולות יסוד יציבה.

בית

בית הוא מושא ערגה וזיכרון עבור כל איש ואישה שביתם אבד (וגם עבור אלה שביתם עומד איתן); כאשר המציאות כופה את מחיקתו הפיזית, הן בשל חלוף הזמן הן בשל החרבה שיטתית כסממן של תרבות (כאיקונוקלזם), הוא נותר מדומיין ומשורטט היטב, אף אם נותר ממנו רק שריד קלוש; ובוודאי כשנותר ממנו שריד ממשי, ממצא ארכיאולוגי רשמי. בין כך ובין כך, הם מעידים על נוכחות היסטורית ועל קיום אנושי, וכפועל יוצא על זיקה למקום הפיזי שהיה פעם בית, ויהיו אלה באר עתיקה שהשקתה נוודים למחצה** ושאבניה מטו לנפול בחלוף הזמן או מבנה שהושמד בכוחה של ארטילריה גסה. זכרונו של בית נותר כשהיה.

הסבל, הארעיות והעמימות שמלווים את מצבם הרגיש של פליטי השעה באוקראינה, מערערים כאחד מחוסרי בית (הכמהים לבית של קבע) ויושבי בית: את אלה שעורגים לשוב ולהתמקם בקרבה לערוצי

נדידה שורשיים והיסטוריים בנגב, ואלה הנטועים בקרקע מתוקף שליחות סימבולית או קדושה וחוששים לאבדה. שתי הקהילות המקומיות, הבדואית והיהודית, חולקות היסטוריה של נוודות מדברית קדומה שכרכה את תרבותן **בזיכרונם של נתיבי דרך כאתרים ניסיים שמהם נסעו ובהם חנו**. אתרי החנייה הקמאיים אינם בהכרח חופפים, אך הכמיהה לדמיין ולשרטט בהם בית של קבע משותפת ומובנת מאליה עבור שתי הקהילות.

** נוודות למחצה היא נדידה קצרה, עונתית וקצובה בזמן של שבטים על צאנם. לדוגמה, בקיץ כשהקרקע מצהיבה ומתייבשת נדרש להעביר את הצאן לאזורים ירוקים ופוריים יותר עד לעונת הצמיחה באתר המוצא.

כאן ועכשיו, או ברוכים הבאים למדבר...

מגפת הקורונה העולמית שנחוותה גם כאן בעוצמה רבה, הייתה אמורה להוסיף ולהכתיב את סדר היום של שנת 2022. אך השיח במערב הפנה לה עורף וכיוון את זרקוריו אל מוקד דמוני אחר, למעקב בלתי-פוסק אחר המלחמה העקובה מדם באוקראינה. החלומות האוטופיים על עולם מגה-גלובלי הלמֵד ממחדליו הישנים התנפצו אל מול זוועות נושנות השבות לקנן בו לוּ היו נגיף מדבק. המלחמה על זוועותיה, המגפה רבתי על קורבנותיה, הן תופעות עולמיות עכשוויות שסמיכותן מזכירה חבירה היסטורית בין מגפות וצורות שיח על אודותן - לבין מלחמות. מגפות ומחלות הן שהניעו תהליכים אימפריאליסטיים עולמיים ככיבושים קולוניאליסטיים באפריקה ובאסיה במאה ה-19 והובילו לאיגוד של ארגונים לרשתות גלובליות על-מדיניות, כגון ארגוני בריאות ורפואה, לרבות ארגון הבריאות העולמי עצמו. אך התאגדויות פרגמטיות אלה שמטרתן הייתה למנוע התפשטות של מחלות ומגפות, יצרו חיץ בין המערב לבין השאר, **חיץ** שהעמיק עם פיתוחן של צורות שיח מדעיות אשר שימשו תשתית ל'משימות תַרבות' כאמצעי שליטה באחרים ולהבחנה בין מעמדות וגזעים בתואנה של 'אמת מדעית'. חוליים מעין אלה שמקורם בעבר הקולוניאליסטי של אירופה, מוסיפים לספק לה ולבת בריתה במערב (ארה"ב) תירוץ לנהוג באליטיזם תרבותי, פעמים אקטיבי (חיסון לקהילות יעד הנמנות רק עימו), פעמים פסיבי ושתקן כלפי סבלם של אחרים. מגפת הקורונה, בדומה לקודמותיה, שימשה קו זינוק לכינון בריתות עכשוויות פנים וחוץ מערביות. אך הסכמים המחזקים מדינות מסוימות מאיימים על אחרות, וגם על אלה מהצד האחר של העולם (כרוסיה ודומותיה) הלוקות אף הם ב'אימפריאליזם' כרוני. ואולי 'אימפריאליזם' הוא הוא פנדמיית המאה, מבלי לגרוע ממעמדה הבכיר של הקורונה. לאימפריאליזם באשר הוא, העולם הגלובלי טרם מצא נוגדן.

אלא שהכפר הגלובלי כשלעצמו כבר נגוע. הוא אינו מערכת ניטרלית חסרת עמדה שתכליתה צמצום מרחקים והעברת מידע, כי אם נוכחות מפושטת של תאגידי ענק במרחב כלל-עולמי. האמצעים הם 'מותגים', ואסטרטגיית השיווק וההפצה שלהם, כמוה כהחדרה של נורמות וערכים שמזוהים עם תרבות מוצא דומיננטית ושזרים לקהילה נמענת המאוימת בהרס תרבותה. הקשר בין הון לשלטון ידוע, והוא אינו מתבטא רק בסיוע של הון לשלטון בתוך מדינת הבית, אלא מתבטא בהטמעה של ערכי שלטון-לאום באמצעות החדרת ההון למדינות נמענות. ואולם, את מקומם הבטוח של אותם תאגידים מסחריים גלובליים אפשר לערער ולהחליף באחרים, ביזמים ובשמות חדשים (חלקם מקורבי שלטון). כך סנקציית הסגירה של סניפי מקדונלד'ס ברוסיה, לא רק שאינה מהווה איום, אלא משרתת את המבקשים להחליף את המותג במסמן חדש של תרבות לאומית אחרת; הנוכל לדמיין "פילמני" רוסי כתחליף ל"מקדונלד'ס"? התשובה אינה נוגעת להעדפה של טעם אלא לשאלת המחיר שהעולם נדרש ועוד יידרש לשלם. המלחמה ויזמיה **מסיגים** את הגלובליזציה (של ומטעמו של המערב) לטובתה של אחרת שבבסיסה מניעים לאומיים-כלכליים מובהקים; כן הם מסיגים כל גבול שמפריע לכינונה של אותה גלובליזציה מדומיינת (גם אם היא מדומה), אגב עקירת חסרי ישע מיקיריהם וממולדתם האוקראינית ומעצבים אותם כדור חדש של פליטים.ות התלושים.ות מזכותם.ן הטבעית לביטחון והגנה ומקניינם.ן הפרטי. המלחמה תיעצר לבסוף בתוואי כלשהו, אך היכן שמלאכתם של חסרי הגבול ומסיגיו תסתיים, יתחיל ייאושם של חסרי הבית. למענם, יש להוקיע הסגת גבול הפוגעת בזכותו הבסיסית של אדם לחיות בבטחה ללא איום ופחד, **בכל מקום בעולם**.

ועוד על הסגת גבול, מהזון הווירטואלי

המגפה, כמו המלחמה, גבתה קורבנות רבים; היא גם הדביקה את האנושות בתסמינים של היסטריה וחרדה מפני לא נודע כאוטי. שלא כמו במלחמה, **הטכנולוגיה והמדע** עמדו לשירותם של הלוחמים במגפה והיו מושיעיהם לרגע, הם סיפקו **לאנושות** אופטימיות ואופק. אך ככל שהטכנולוגיה מוסיפה לתקן ולשכלל את הגוף (כמו השימוש בטכנולוגיה לצורכי רפואה), היא גם מאיימת על קיומו, פעמים כאיום מרוחק מגוף וכטכנולוגיה מלחמתית ראוותנית-הרסנית המשיגה שליטה באנושות דרך מרחבי אוויר, ים ויבשה. עשורים לאחר מלחמות העולם, היא מקיפה את הגוף בסיועם של מכשירים ומחשבים אישיים, הידוק שהולך ומחמיר עם שאיפת הטכנולוגיה לחקות את הגוף באופן מימטי, כשכפול של אורגניזמים מהחי כמו למשל בפעולות שיבוט או בינה מלאכותית השואפות להחליף את החי בייצוגים מדומיינים סמי-אנושיים/חייתיים; כך "סירי" ו"אלקסה" הן עוזרות דיגיטליות השואלות קול נשי המאפשר לדמיינן כמסורות, שֵירותיות ונמרצות; ננו-רוגלות נושאות שמות של יצורי טבע אך אינן זונחות את תכונותיהם; כך, בְּזוּתם של תולעים, והֶרוֹאִיוּתָם של סוסים מכונפים (פגסוס) מגויסות בעטיפה של כינוי מטפורי לביצוע משימות זדוניות כתחליף לביצוען על ידי בני אדם בשר ודם. וירוסים זעירים שמתפשטים ונגעים שמדבקים מכונים כך כדי לסַבֵּר את טיב התחכום של הטכנולוגיה המוטמעת בהן. אולם כשטכנולוגיות אוּלְטְרָה-מימטיות אלה מאומצות כנשק על ידי מדינות, אימפריות ושכירי חרב המרבים במחיר, ובהיעדר מערכת חיסון פנים אנושית (או מדינית) המונעת מהן לחדור אל סף הבית, אובדים הביטחון וההגנה ש**הבית** אמור לספק. ותהא זו הגנה מפניהן של טכנולוגיות מתקדמות או מהפרימיטיביות ביותר: כולם זקוקים להגנה מהן.

היער כאתר חילוץ

האנושות זקוקה לחילוץ. למעשה היא זקוקה למהלך אינטגרטיבי-הוליסטי (אולי גלובלי) המחבר בין סוגיות של סביבה לזכויות אדם מקומיות ועולמקומיות, ושיש בו היבט מעשי שיכול להתחיל כאן, מבית. נדמה כי כל הצעה לנקיטת עמדה ופעולה מתוך **מרחב היער** עשויה להיות שנויה במחלוקת, כשם שנתפסה גם פעולת הייעור עצמה לאורך שנות היסטוריה ארוכות ועד היום - כהגשמתו של מושג דתי שהולאם (כגאולת קרקע) או כאקטיביזם ציוני. אולם האם לחלופין אפשר לחדול מעשייה רק בשל המחלוקת הצפויה?

משל העצים (הידוע בשם משל יותם, או משל האטד) שבספר שופטים (פרק ט', ח'-ט"ו) מתאר את פנייתה של קהילת העצים - לעצי הגפן, התאנה והזית, בבקשה להנהיגה. אך העצים המניבים סירבו להצעה כיוון שלא רצו לחדול מהחיוניות שהם מזוהים עימה; חדלונם של עצי הפרי הוביל להמלכת האטד - שיח קוצני נמוך שאינו מצל ושהתנה את מלוכתו באיום על ארזי הלבנון לחסות "בצילו"; ולא - ישלח בהם אש. כמתואר במשל, חידלון אינו מוביל לריק, אלא לחורבן.

זאת ועוד, היער ותוכו הם משל למקום שבכוחו לשקף אמת ולפוגג מיתוסים הקשורים בו. בספרו של עמוס עוז פתאום בעומק היער, אנשי הכפר רואים בו מקום אפל המזוהה עם מחלת שיגעון איומה המיוחסת לאחד מבני הכפר שהוגלה אליו. כשמתגלה התנהגותם הלעגנית אל החולה ושכמותו, מתהפכות היוצרות. החולי הופך למאפיינם של אנשי הכפר, ואילו היער נחשף כמקום של שפיות ומפלט. ככזה, היער הוא מרחב ניטרלי המאפשר את הכלתו של ה"בלתי-הולם": אתר מקלט מפני סייגים, הגבלות ושיפוטיות שאין הפרט יכול להם תמיד. נוף היער לעד יהיה טעון במשמעות חברתית-פוליטית (כמו מיני מרחבים אחרים בארץ למודת קרבות), אולם הוא עשוי להיות גם מרחב של מפלט מתככים פוליטיים וממחלוקות משסעות; מרחב אקולוגי-הוליסטי המגונן על משפחת האדם כשם שהוא מגונן על קרוביו: מינים רבים של בעלי חיים חוסים בצל היער ומוצאים בו מזון, הסוואה ומקום בטוח להתרבות בו; ריאה ירוקה שבכוחה לספק לחות וחמצן ולסייע באיזון האקלים ובטיוב האטמוספירה;

מקום מסמן חיים, כשחייהם של מיליארדי בני אדם תלויים בהמשך התקיימותו; מקום שקַרְמַת ההצלה והחיים זורמת כלְשַׁד בכל תא מתאיו.

תוכו של היער כְּבָרוֹ. וכפי שאפשר לזקק מזור מחומריותו הפיזית של היער, כן אפשר מהמרחב המוצנע בו כמַעֲרֶה (קרחת יער); ושראשוניות הגילוי שלו היא כדימוי בעל כוח המשחרר את האנושות מאובדן שליטה על גורלה ומהכפפתה לסדר טכנולוגי מאיים***. בה בעת, זהו מקום שמאפשר אקולוגיה הקושרת אדם בסביבתו ומאפשרת לו "היות(ו) בעולם" - כהת-**קיימות** (פימנטל), וכהתקיימות שמאפשרת לאדם, להיות בהגשמה של מלוֹא מהותו וייעודו; ובהתנהגות מקיימת שמכווינה אדם להוציא מכוח אל פועל באופן נטול שררה ותוקפנות. את מושג ה'היות בעולם' (ישנו בעולם) פירש התיאורטיקן פונטי כרפלקסיה בין גוף לעולם וביחס לשהותו במקום. החיבור לעולם אינו כרוך בתודעה המתבוננת על תכולת היש של העולם (למשל, מה יש ביער שיכול להועיל לאנושות?), אלא של עצם היות הגוף נע ופתוח לסובב אותו. בהתנסות חווייתית וישירה, איננו פוגשים עולם באמצעות ייצוגים (סמי-אנושיים, פוליטיים ואחרים), אלא תופסים דברים כפי שהם ובאופן הקרוב ביותר לאמת בסיסית שאנו כה תרים אחריה ומבקשים לחלצה בימים שכאלה.

*** המושג מזוהה עם מרטין היידגר, פילוסוף נודע בן המאה ה-20 שטען כי אפשר להיחלץ מהסדר הטכנולוגי אם נזהה בו הכפפה כוחנית המשתמשת בעולם ובאנושות כמשאב. גאולה משעבוד כרוכה בראשיתה בחשיפה של המצב ובהארתו של האמיתי והאותנטי. קרחת היער (*lichtung*) היא מעין משל למקום המאפשר את התרחשות החשיפה כהארה של קרן אור בתוך יער סבוך המגלה בו מעין קרקע ראשונית ובתולית, ומוקד שטרם נחשף לנחת זרועה של הטכנולוגיה.

כתיבה: ליאת יהודה

עריכת טקסט: נעמי הגר

אוצרת: ליאת יהודה

متحف الثقافة البدوية يدعو الفنّانين/ات، المصمّمين/ات، والمهندسين/ات المعماريين/ات إلى إرسال اقتراحات لأعمالٍ في الفنون، التصميم، والهندسة المعمارية (موجودة وجديدة) لوضعها في المعرض:

/ حملة إنقاذ > للبشريّة / متواضع، مداواة

سيُعرَض العرض داخل المتحف، في أماكن عامّة مجاورة له، وفي غابة لاهَف المحيطة به، وسيتضمّن أعمالًا في مجالات الفنون البلاستيكية، الفنون الاجتماعيّة، والعمارة التجريبية - تُعنى بالبحث، الفحص المبدئيّ، واقتراحات لمشاريع يمكن أن تُوضَع في حيّز مغلق وحيّز مفتوح (كما تُعرَض إمكانية التنفيذ بالتعاون مع مجتمعات محلية).

ندعوكم إلى تقديم اقتراحات لأعمال تركّز على مواضيع مثل **البيئة والإيكولوجيا والاستفادة من هذه المجالات المعرفيّة لصالح اقتراح حلّ عمليّ أو ذي طابع علاجيّ وشموليّ** لمسائل اجتماعية وسياسية آنيّة، محليّة، وعالميّة - محليّة (glocal)، وفحص العلاقات المتبادلة بينها.

ندعوكم إلى اقتراح أعمال لفنّانين/ فنّانات ذوي لقب أكاديمي في الفنون/ الهندسة المعمارية/ التصميم على أنواعه، من مُؤسَّسة أكاديمية مُعترَف بها، عرَضوا عرضًا واحدًا على الأقلّ في صالة عرض أو في مساحات فنيّة مُعترَف بها.

مكان الانطلاق إلى الحملة: **منطقة الغابة في متحف الثقافة البدويّة، مركز جو ألون.**

يُفتتَح العرض في المتحف ومحيطه في تشرين الثاني/ كانون الأول 2022

يجب إرسال الاقتراحات إلى البريد الإلكتروني: **mivtza_hilutz@joealon.org.il** حتى تاريخ **10.7.2022**

- **إضافةً إلى ذلك، هناك حاجة إلى فنّان/ة لمشروع تربويّ مُرافِق للعرض**

يصاحب العرضَ مشروعٌ تربويّ - اجتماعيّ كبير، بالمشاركة مع عدّة مدارس ثانوية في المنطقة تلاميذها بدو ويهود. سيُعنى المشروع بمواضيع تُثار في هذا البيان، وسيكون جزءًا لا يتجزأ من العرض / حملة إنقاذ > للبشريّة / الذي سيُقام في المتحف ومحيطه. من أجل إرشاد المشروع وتنفيذه، نحتاج إلى فنّان/ة أو مهندس/ة معماري/ة أو مصمّم/ة، ذوي خبرة في الإرشاد والتدريس في هذه الفئة العُمرية، وذوي قدرة على قيادة مشروع فنيّ مستقلّ مع التلاميذ.

يستوفي شروطَ الحدّ الأدنى الفنّانون ذوو الخبرة في قيادة مشاريع تربويّة - اجتماعيّة. يُرجى إرسال الطلبات بشأن هذه الوظيفة إلى البريد الإلكتروني المذكور أعلاه، مع كتابة "فنّان/ة لمشروع تربويّ" في سطر العنوان.

ننتظر اقتراحاتكم.

/ **حملة إنقاذ > للبشريّة /** متواضع، مداواة

تقترح هذه الدعوةُ التأملَ في الغابة عمومًا وفي غابة لاهف على وجه الخصوص، كمكانٍ مُتيح ومستعدّ لاتخاذ موقف والقيام بعمل بشأن أحداث الساعة المحليّة والأحداث العالمية التي لا يُبطل بُعدُها الجسديّ التهديدَ الذي تشكّله، بل قد يثير التفكير في العلاقات المتبادلة بينها.

وسيزهر الخير من قلب الغابة

غابة لاهف، إحدى الغابات الكبرى في البلاد، مغروسة في نقطة التقاء شماليّ النقب بمنطقة وادي الخليل (شفيلاه)؛ بدأ غرسها أوائل الخمسينات، استمرّ عدّة عقود، وامتدّ على منطقة جغرافيّة واسعة مع غرس فروع انضمّت إلى الأشجار المغروسة الأولى. تحتوي هذه الفروع على مواقع أثريّة مذهلة استخدمتها ديانات وقبائل عديدة. ورغم أنّ هذه المواقع يختلف أحدها عن الآخر من حيث الانتماء الثقافيّ، فإنّ الغابة تربطها وتجعلها سلسلة مواقع تحدّد حدود الغابة. لكنّ تسلسل هذه الآثار يحدّد أيضًا هويّة الغابة **كبيت** للتعدّدية غير المتجانسة لسكّان متنوّعين يُنظَر إلى اختلافهم الثقافيّ كأمر بدائيّ وقديم. منذ أربعة عقود، يستقرّ في الغابة "متحف الثقافة البدويّة"، ورغم انعدام صلةٍ واضحة بين المنظر الطبيعيّ المكتسي أشجارًا الذي يحيط بالمتحف وبين الأغراض التي يحتضنها: ثقافة ماديّة بدويّة مصدرها **الصحراء** (شبه الجزيرة العربيّة، سيناء، والنقب)، فإنّ للغابة فضلًا تاريخيًا كهدف لموقع حاوٍ ومفتوح لهويّات وثقافات مختلفة.

بين الصحراء والغابة

الصحراء، التي تُعتبَر المنظر التقليدي في الشرق الأوسط، تلاشت إلى حدّ كبير من المشهد الجنوبي للبلاد حين غُرست في الجنوب غاباتٌ كثيفة - من صُنع يدَي الإنسان. ثمة مَن يدّعي أنّ هدف التشجير هو حجب طمي الرمال التي تميل إلى الانتقال شمالًا نحو أراضٍ زراعيّة خصبة؛ وهناك مَن يقول إنّ هذه استراتيجية عقاريّة حاليّة تعود جذورها إلى أيديولوجية التشجير البريطانية التي سعت إلى استنساخ منظر بريطانيا الأخضر، المظلّل، والبارد لغرضٍ اقتصاديّ أساسه الغابة كمورد. استمرّ عمل التشجير الفعّال يتشكّل في السنوات المبكرة للدولة سعيًا لاستصلاح الصحراء، ولكن أيضًا كدعمٍ للادّعاء الصهيوني - الديموغرافي الذي يُؤمِن أنّ خراب الأرض وخلوّها من النباتات يشير إلى كونها خاليةً من السكّان المحليين (كتتمّة للمقولة: "أرض بلا شعب لشعب بلا أرض"). وفي وجه رمزيّة عملية التشجير من هذه الجهة، أُبرزت نباتات الصبّار وأشجار الزيتون كرموزٍ مغروسةٍ منذ القِدَم في عُمق الحضارة الفلسطينية وكدليل على الارتباط بينها وبين الأراضي التي غُرست عليها. فلكلّ شعب رموزه وصُوَره المُوجِّهة. يمكن فهم ممارسَات التشجير والغرس بطرق عدّة، خُصوصًا كوسيلة تجنيد للإشارة إلى انتماء الأرض، هدفها، وملكيّتها. لكن هل يستطيع هذا الجوهر الشجريّ الخام، الطبيعي، والنقيّ، الذي جُنّد لخدمة الانعزال والتقسيم، أن يربط برابط تساهُميّ*، عبر صفته الجوهريّة، بين المجتمعات المحلية ويكون بيتًا لها؟

* أحد أقوى الروابط في الطبيعة التي تربط بين الذرّات لتشكيل جُزَيئات ثابتة.

البيت

البيت هو موضع شوق وذِكريات لكلّ رجل وامرأة فقدا بيتهما (حتى للذين لا يزال بيتهم قائمًا)؛ وحين يفرض الواقع مَحوَه الماديّ، سواءٌ بسبب مرور الزمن أو بسبب التدمير المنهجيّ كعلامة لثقافة (تحطيم الأيقونات)، يبقى مُتخيَّلًا ومرسومًا جيّدًا، حتى لو لم يبقَ منه سوى أطلال ضئيلة؛ وحتمًا حين يبقى منه أثر فِعليّ، مُكتشَف أثريّ رسميّ. وأيًّا كان الأمر، يدلّ ذلك على حضور تاريخيّ ووجود بشريّ، وبالتالي على علاقة بالموضع الماديّ الذي كان يومًا بيتًا، سواء كنّا نتحدّث عن بئر قديم كان يروي شبه رُحَّل** وسقطت حجاره مع الوقت أو بناية دُمّرت بقوّة مدفعيّة ثقيلة. تبقى ذِكرى البيت كما هي.

المعاناة، الوقتيّة، والغُموض التي تصاحب الوضع الحسّاس للّاجئين في أوكرانيا حاليًّا، تعترض في الوقت نفسه المُشرَّدين (الذين يتوقون إلى بيتٍ دائم) والمقيمين في منازل: الذين يتوقون إلى العودة إلى الإقامة قرب قنوات تجوُّل جذريّة وتاريخيّة في النقب، والذين يزرعون في الأرض بقوّة إرساليّة رمزيّة أو مقدّسة يخشون خسارتها. يتشاطر المجتمَعان المحليّان، البدويّ واليهوديّ، تاريخًا من التنقّل الصحراويّ القديم الذي يربط حضارتَيهما **بذاكرة مسارات وطُرق كمواقع منها سافَروا وفيها توقّفوا**. لا تتطابق مواقع التوقّف البدائيّة هذه بالضرورة، لكنّ التوق إلى التخيُّل ورسم بيت دائم فيها هو مشترَك ومفهوم ضمنًا لدى المُجتمَعين.

** شِبه الرحّل هم القبائل ذات المواشي التي تقوم بهجرة قصيرة، موسميّة، ومحدّدة في الزمن. على سبيل المثال، حين تصفرّ الأرض وتجفّ في الصيف، تنشأ الحاجة إلى نقل القطيع إلى مناطق أكثر اخضرارًا وخصوبة حتى موسم الازدهار في الموقع الأصلي.

هنا والآن، أو أهلاً وسهلًا بكم في الصحراء...

كان يُفترَض أن يستمرّ وباء كورونا العالَميّ، الذي عشناه هنا أيضًا بقوّة كبيرة، في إملاء جدول الأعمال عام 2022. لكنّ النقاش في الغرب أدار ظهره للوباء وسلّط الأضواء على مركز شيطانيّ آخر - متابعة لا تتوقّف للحرب الدمويّة في أوكرانيا. فالأحلام الأوتوبيّة بعالَم ميغا - غلوباليّ يتعلّم من إخفاقاته القديمة تفجّرت في وجه فظائع متواصلة تعود إلى زعزعته كفيروس مُعْدٍ. الحرب بجميع فظائعها والوباء العظيم بضحاياه هما ظاهرتان عالميتان حاليّتان تذكّران بالارتباط التاريخي بين الأوبئة وأشكال الحوار حولها – وبين الحروب. الأوبئة والأمراض هي التي حرّكت عمليات إمبريالية عالَمية مثل الاحتلالات الاستعماريّة في إفريقيا وآسيا في القرن التاسع عشر وأدّت إلى تجمُّع منظّمات في شبكات عالمية عابرة للدول، مثل المنظّمات الصحيّة والطبيّة، بما في ذلك منظّمة الصحة العالمية نفسها. لكنّ هذه الاتّحادات البراغماتية التي كان هدفُها الحدّ انتشار الأمراض والأوبئة، خلقت **حاجزًا** بين الغرب وباقي العالم - حاجزًا تعمَّقَ مع تطوُّر أشكال نقاش عِلميّة شكّلت بنية تحتية لـ "مهامّ ثقافيّة" كوسيلة تحكُّم بالآخَرين والتميز بين الطبقات والعُروق تحت ستار "حقائق عِلميّة". هذه الأمراض التي مصدرُها ماضي أوروبا الكولونياليّ تستمرّ في تزويدها وحليفتها الغربيّة (الولايات المتحدة) ذريعةً للتصرّف بنخبويّة ثقافيّة، فاعلة تارةً (تلقيح مجتمعات محسوبة عليهم فقط)، وسلبيّة وصامتة تجاه معاناة الآخرين طورًا. وقد شكّل وباء كورونا، مثل سابقاته، قفزة نحو عقد تحالفات حاليّة داخل الغرب وخارجه. لكنّ الاتّفاقات التي تقوّي دُوَلًا معيّنة تهدّد غيرها، من بينها دُوَل في الجانب الآخَر من العالم (مثل روسيا) مُصابة هي الأخرى بـ "إمبرياليّة" مُزمِنة. وربّما "الإمبرياليّة" هي جائحة القرن، دون التقليل من المكانة الهامّة للكورونا. فالإمبرياليّة لم يجد لها العالم العصريّ مُضادًّا حتى الآن.

لكنّ القرية العالَمية نفسها مُصابة. فهي ليست منظومة حياديّة بلا موقف هدفها تقليص الأبعاد ونقل المعلومات، بل حضور عديم الشكل لاتّحادات عملاقة في حيّز عالَميّ. الوسائل هي "ماركات"، واستراتيجيّة تسويقها وتوزيعها، مثل إدخال معايير وقيَم تنتمي إلى ثقافة أصليّة مُهيمِنة غريبة عن المجتمع المحليّ المُستهدَف، المُهدَّد بتدمير حضارته. العلاقة بين رأس المال والسلطة معروفة، وهي لا تتمثّل فقط في مساعَدة رأس المال للسلطة داخل الدولة الأمّ، بل أيضًا في استيعاب قيَم السلطة - القوميّة عبر إدخال رأس المال إلى دُوَل مُستهدَفة. لكنّ المكان الآمن لهذه الاتّحادات التجاريّة العالَميّة يمكن زعزعته الآن واستبدالها بأخرى، بمُبادِرين جُدد وأسماء جديدة (بعضها مقرّب من السلطة). وبالتالي فعقوبة إغلاق فروع ماكدونالدز في روسيا ليس أنها ليست تهديدًا فحسب، بل تخدم أيضًا الذين يرغبون في استبدال الماركة بمؤشّر جديدة لحضارة قوميّة أخرى؛ فهل يمكننا تخيُّل "بيلميني" روسيّ كبديل لـ "ماكدونالدز"؟ لا تتعلّق الإجابة بتفضيل نكهة ما، بل بمسألة الثمن الذين يُطلَب من العالَم أن يدفعه الآن وفي المستقبل. **تتجاوز** الحرب والمُبادِرون إليها العولَمة (الخاصّة بالغرب والخارجة من عنده) لصالح عولَمة أخرى في أساسها دوافع قوميّة - اقتصاديّة واضحة؛ هكذا يتجاوزون جميع الحدود التي تعترض تأسيس تلك العولَمة المتخيَّلة (حتى لو كانت وهميّة)، بحيث يُعيد تهجيرُ أشخاص عاجزين واقتلاعهم من أعزّائهم ووطنهم الأوكرانيّ صياغةَ كرة جديدة من لاجئين ولاجئات مُحرومين من حقّهم الطبيعي في الأمن والحماية ومن ممتلكاتهم الخاصّة. ستتوقف الحرب أخيرًا بتسويةٍ ما، لكن حيثما ينتهي عمل عديمي الحدود ومتجاوزيه يبدأ يأس المُشرّدين. من أجلهم، يجب فضح تجاوُز الحدود الذي يمسّ بحقّ الإنسان الأساسيّ في العيش بأمان دون تهديد وخوف، **في كلّ مكان في العالم**.

والمزيد عن تجاوُز الحدود، من النوع الافتراضيّ

حصد الوباء، مثَله مثَل الحرب، الكثير من الضحايا؛ كما أصاب البشريّة بأعراض الهلع والقلق من مجهولٍ يتّسم بالفوضى. وخلافًا للحرب، كانت **التكنولوجيا والعُلوم** تحت تصرُّف الذين يكافحون الوباء وكانت لهم مُنقذًا وقتيًا، فمنحت البشريّة تفاؤلًا وأفقًا. لكن طالما استمرّت التكنولوجيا في تطوير الجِسم وتعديله (مثل استخدام التكنولوجيا لأغراضٍ طبيّة)، فهي تهدّد وُجودَنا أيضًا، أحيانًا كتهديدٍ بعيد عن الجسم وكتقنيّة حربيّة مُبهرَجة - تدميريّة تحقّق السيطرة على البشريّة عبر مجالات جويّة، بحريّة، وبريّة. بعد عقود طويلة من الحربَين العالميّتَين، تحيط هذه التقنيّة بالجسم بمساعَدة أجهزة وحواسيب شخصيّة، تطويق يستمرّ في التفاقم مع طموح التكنولوجيا لمُحاكاة الجِسم بطريقة التقليد، كنسخ لكائنات حيّة في عمليّات مثل الاستنساخ أو الذكاء الاصطناعي تطمح إلى استبدال الحيّ بتمثيلات مُتخيَّلة شبه بشرية/ حيوانيّة؛ هكذا "سيري" و"أليكسا" هما مُساعِدان رقميّان يستعيران صوتًا نسويًّا يتيح تخيلّهما أنهما مُخلصِتان، نشيطتان، وترغبان في تقديم الخدمة؛ تحمل البرامج التجسّسية الفائقة الصغر أسماء مخلوقات طبيعيّة، لكنها لا تُهمل صفاتها؛ مثلًا، سرقة الدودوبطوليّة الحصان المُجنَّح (بيغاسوس) تُجنَّدان بتغليف لقب استعاريّ لتنفيذ مهامّ خبيثة كبديل لتنفيذها من قِبل بشر من لحم ودم. فالفيروسات الفائقة الصغر التي تنتشر والآفات المُعدِية مُصمَّمة بهذه الطريقة لترضي تطوُّر التكنولوجيا المُدمَجة بها. لكن حين يتمّ تبنّي تقنيّات المحاكاة هذه كسلاحٍ من قِبل دُوَل، إمبراطوريّات، ومُرتزَقة، وفي ظلّ غياب جهاز مناعيّ داخليّ بشريّ (أو سياسيّ) يمنعها من التسلّل إلى داخل البيت، يغيب الأمان والحماية اللذان يُفترَض أن يزوّدهما **البيت**. ولتكن هذه حماية من التقنيّات المتقدّمة أو الأكثر بدائيّة، فالجميع يحتاجون إلى حماية منها.

الغابة كموقع إنقاذ

تحتاج البشريّة إلى إنقاذ. فهي بحاجة إلى عمليّة متكاملة - شموليّة (ربّما عالميّة) تربط مسائل بيئيّة بحقوق إنسان محليّة وعالميّة محليّة، وتتضمن جانبًا عمليّا يمكن أن يبدأ هنا، من البيت. يبدو أنّ أيّ اقتراح لاتّخاذ موقف وعمل من داخل **منطقة الغابة** يمكن أن يكون مُثيرًا للجدل، كما يتمّ النظر إلى عمليّة التشجير نفسها طوال سنوات طويلة من التاريخ حتّى الآن - كتحقيقٍ لمفهوم دينيّ تمّ تأميمه (تخليص الأرض) أو نشاط صهيونيّ. لكن هل يمكن بدلًا من ذلك التوقّف عن العمل بسبب الخلاف المتوقّع فقط؟

يصف مثَل الأشجار (المعروف باسم مثل يوثام أو مثل العلّيقة) في سفر القضاة (الإصحاح 9، الأعداد 15-8) توجّه مجموعة من الأشجار إلى الزيتونة، التينة، والكرمة، طالبةً تمليكها. لكنّ هذه الأشجار المثمرة رفضت الاقتراح لأنها لم تُرِد أن تترك الحيوية التي ترتبط بها؛ وقد أدّى رفض هذه الأشجار المثمرة إلى تنصيب العُلّيقة - شجيرة شائكة منخفضة لا تمنح ظلّا. وقد اشترطت العلّيقة قبولها المُلك بتهديد أرز لبنان بالاحتماء تحت ظلّها، وإلّا فستُرسِل عليها نارا. كما يرد في المثل، لا يؤدي الرفض إلى فراغ، بل إلى دمار.

إضافةً إلى ذلك، الغابة وداخلها هما مثال على مكان يمكنه أن يعكس الحقيقة ويبدّد أساطير مرتبطة بها. في كتاب عاموس عوز **فجأةً في عُمق الغابة**، يرى سكّان القرية فيها مكانًا مُظلمًا يرتبط بمرض جنون فظيع يُنسَب إلى أحد أبناء القرية التي نُفي إليها. وحين ينكشف السلوك الاستهزائيّ تجاه المريض، تنقلب الكائنات. يتحوّل المرض إلى ميزة لسكّان القرية، فيما تُصوَّر الغابة كملجأ ومكانٍ للتعقّل. وهكذا تكون الغابة حيّزًا حياديّا يتيح احتواء "غير اللائق": موقع لجوء من العوائق، التقييدات، والأحكام المُسبَقة التي لا يستطيع المرء تحمّلها دائمًا. سيبقى مشهد الغابة مشحونًا بمعنى سياسيّ (مثل الكثير من المساحات الأخرى في البلاد المليئة بالمعارك)، لكنّ في وسعها أن تكون حيّز لجوء من احتكاكات سياسيّة ونزاعات مُمزّقة؛ حيّز إيكولوجي - شمولي يحمي عائلة الإنسان كما يحمي المقرّبين منها؛ تحتمي أنواع كثيرة من الحيوانات في ظلّ الغابة وتجد فيها طعامًا، تمويهًا، ومكانًا آمنًا للتكاثر. رئة خضراء تستطيع أن تمنح رطوبة وأكسجينًا وأن تساهم في التوازن المناخي وفي استصلاح الغلاف الجوي؛ مكان يمثّل الحياة، فيما ترتبط حياة بلايين الناس باستمرار وجودها؛ مكان تتدفق فيه كارما الإنقاذ والحياة كعصارة في كلّ خليّة من خلاياها.

باطن الغابة كظاهرها. وكما يمكن استخراج بلسم من الخواصّ الماديّة للغابة، هكذا يمكن من الحيّز المُخبّأ فيهامثل الفسحة في الغابة؛ أوّلية اكتشافها هي مثل صورة ذات قوّة تُحرّر البشريّة من فقدان السيطرة على مصيرها ومن إخضاعها لنظام تكنولوجي مُهدِّد***. في الوقت ذاته، إنها مكان يتيح بيئة تربط الإنسان ببيئته وتتيح له "أن يكون في العالَم"، كوجود يتيح للإنسان وللجنس البشريّ تحقيق كامل جوهرهما؛ والسلوك المستدام الذي يتضمّن جوهرًا وإرساليّة يوجّهان الإنسان للخروج من القوّة إلى العمل دون سلطة وعدوانيّة. فسّر المُنظِّر فونتي "الكينونة في العالم" كانعكاس بين الجسم والعالَم وبالنسبة لمكوثه في العالم. ليس الارتباط بالعالم مرتبطًا بالوعي المُحدق على فحوى العالم (على سبيل المثال: ما الذي يمكن أن يفيد البشريّة في الغابة؟)، بل بمجرّد كون الجِسم متحرّكا ومنفتحا على المحيط به. في الخبرة التجريبيّة والمباشرة، لا نواجه العالم بتصاوير (شبه بشريّة، سياسيّة، وغيرها)، بل ننظر إلى الأمور كما هي وبأسلوب أقرب ما يمكن إلى الحقيقة الأساسيّة التي نطاردها ونسعى إلى إنقاذها في أيّام كهذه.

*** يُربَط المصطلَح بمارتن هايدغر، الفيلسوف الشهير في القرن العشرين، الذي ادّعى أنه يمكن التخلّص من النظام التكنولوجي إذا وجدنا فيه إخضاعًا بالقوّة يستخدم العالَم والبشريّة كمورِد. الخلاص من الاستعباد مرتبط أوّلًا بكشف الوضع والإضاءة على الحقيقيّ والأصيل. الفسحة من الغابة (*lichtung*) هي مثال لمكان يتيح حدوث الانكشاف كإنارة لشعاع نور داخل غابة كثيفة، يتمّ فيه اكتشاف أرض أوليّة وعذراء ومركز لم يتعرّض بعد لغضب التكنولوجيا.

كتابة: ليئات يهودا

تحرير النص: نعمي هاجر

أمينة المعرض: ليئات يهودا

The Museum of Bedouin Culture calls on Artists, Designers and Architects to Send Proposals for Works of Art, Design and Architecture (new and existing) to be installed in an exhibition:

/ A Rescue Operation > For the Human race /

Unpretentious; healing

The exhibition is going to be displayed in the museum space, in nearby public spaces and throughout the surrounding Lahav Forest. It will include works from the fields of plastic art, social art and experimental architecture, dealing with research, in conceptual examination and in proposals for projects able to be installed in an enclosed space and in an open space (in addition the option exists of executing the work together with local communities).

You are invited to submit proposals for works focusing on issues of **environment and ecology and on leveraging of these disciplines to put forward suggestions for a practical solution, or a solution of a healing, holistic nature** for contemporary social and political issues, local and globalocal (glocal) and for examination of their interrelationship.

Artists are invited that have an academic degree in art / architecture / design, from an accredited academic institution, and who have exhibited at least one exhibition in a gallery or in recognized art spaces.

Point of departure: **The forest expanses of the Museum of Bedouin Culture, Joe Alon Center.**

The exhibition will open in the museum and its environs in November/December 2022

Proposals are to be sent by email to: **mivtza_hilutz@joealon.org.il**
no later than **10.7.2022**

/ A Rescue Operation > For the Human race /

Unpretentious; healing

This appeal proposes that the forest in general and the Lahav Forest in particular, be viewed as an enabling space, ready to take a stand and take action regarding local current events and universal events, the physical remoteness of which does not negate the threat they pose, and perhaps even gives us pause to consider the relation between them.

From the forest shall all good spring forth

Lahav Forest, one of Israel's largest forests, was planted in where the northern Negev converges with the Judean Lowlands. Planting began in the early 1950's, continued for several decades and covered a sizable geographical area as extensions were planted, which connected with the original plantings. These extensions include some impressive sites of antiquities, which have served various religions and tribes. Despite the fact that these sites are distinct from one another in their cultural attribution, the forest outline threads them into a string of sites that define its boundaries. However this string of antiquities also defines the forest as **home** for heterogeneous proliferation of diverse populations whose cultural distinctiveness has been marked and sealed as a primeval commandment. The Museum of Bedouin Culture has resided in this forest for the past forty years. Despite the lack of any tangible affinity between the forested space enveloping the Museum and the objects on display in the museum - Bedouin material culture originating from the **desert** (Sinai, Arabia) - the forest is worthy of historic credit for serving as an inclusive, open site for diverse identities and cultures.

Between the Forest and the Desert

The desert, which is associated with the typical Middle Eastern landscape, was slightly obscured from the land's southern reaches when these thick forests were planted in it - an act of human creation. Some claim that afforestation is intended to block erosion of the sands, which tend to gravitate northwards toward fertile farmlands; others say this is a current real estate strategy which originated with the British afforestation ideology, which sought to replicate the green, shaded, cool landscapes of Britain to serve economic ends where the forest is fundamentally a resource. The active afforestation work continued to take shape in the formative years of the State through the determination to make the desert bloom. It also served to reinforce the Zionist-demographic claim that the land's

barrenness, the absence of any plants within it, marks its being devoid of natives and local inhabitants (as a corollary of the saying - “a peoplless land for a landless people”). As opposed to the symbolism of this act of afforestation, the cactus plants and olive trees were hailed as the deep-rooted symbols in the depths of the Palestinian culture and as the connection between it and the land on which it has grown. Each people and its seminal symbols. The practices of afforestation and planting can be interpreted in many ways, primarily as a means for mobilization to mark the dominion over the land, its designation and the ownership thereof. But is that very same raw, wooded, pure and natural substance that has been enlisted to serve separation and division, now able through its immanent properties, to make a covalent* bond between local communities and **become their home**?

* One of the most powerful forces in nature, binding together atoms into a stable element molecule.

Home

Home is the object of yearning and memory for every man and woman whose home has been lost (and also for those whose home stands solid). When life’s realities impose its physical obliteration, whether due to the passage of time or through systematic destruction as a symbol of culture (as iconoclasms), it remains imagined and clearly drawn, even if merely a meager remnant is left of it; and all the more so when a tangible remnant is left of it, an official archaeological remain. One way or the other, they testify to the historic presence and human existence and, as a consequence, they testify to the affinity to the physical location which once was a home. It may be an ancient well that watered semi-nomads**, the building stones of which have over time tended to collapse or a structure destroyed through brute artillery force. The memory of the home remains unaltered.

The suffering, the transientness and the ambiguity pervading the vulnerable state of the present-day refugees in Ukraine, undermine the homeless (yearning for a permanent home) and the settled: those yearning to return close to deep-rooted historic migration routes in the Negev, and those planted in the soil through a symbolic or sacred mission, who are afraid of losing it. The two local communities, Bedouin and Jewish, share a history of ancient desert nomadic life, which has bound their cultures **in their recollections of pathways as the places of miracles from which they ventured out and at which they sojourned.** These primeval sojourn sites do not necessarily overlap, but the desire to imagine and draw within them **a shared, self-evident permanent home** is a shared, self-evident desire of both communities.

** The semi-nomadic way of life involves brief, limited duration seasonal migration of nomads and their herds. For example, in the summer when the land fades into yellow and dries out, the flocks have to be transferred to green, more fertile regions until the next growing season in the original site.

Here and Now, or Welcome to the Desert

The global Coronavirus pandemic, which here too was felt quite intensely, was supposed to continue dictating the agenda for 2022. But the conversation in the West has been diverted toward another demonic locus, toward the incessant following the brutal bloodletting of the war in Ukraine. The utopian dreams of a mega-global world, a world that learns from its past failings, has been wrecked by the all-too-familiar sights which have come back to roost as if they were a contagious disease. The war and all its horrors, the pandemic and all its casualties, are current global events whose proximity in time reminds us of historic convergences of plagues and the way they were debated - and wars. Plagues and pestilence are what drove global imperialistic processes in the form of the colonialist conquests in Africa and Asia in the 19th century, and which led to the formation of organizations, which morphed into global, transnational networks like the Health and Medical Organizations, including the World Health Organization itself. However these pragmatic associations, the purpose of which was to prevent the spread of diseases and plagues, created a **barrier** between the West and the rest of the world, a barrier which grew higher as forms of scientific discourse developed to serve as the underpinning of 'civilizing missions' as a means of dominating others and for distinguishing between classes and races under the pretext of 'scientific truth'. Such maladies have their roots in Europe's colonialist past but they continue to serve it, and its western ally (the United States), the excuse for practicing cultural elitism, sometimes actively (vaccinations for target populations which belong exclusively to them), and sometimes passively by remaining silent in the face of the suffering of others. The Coronavirus pandemic, like its predecessors, was a springboard for establishing present-day alliances, intra- and extra-western. However agreements which strengthen some countries naturally threaten others, and also those from the other side of the world (like Russia and the likes), which also are afflicted with chronic 'imperialism'. And perhaps 'imperialism' is this century's pandemic, without derogating from the price of place of the Coronavirus. For imperialism, the globalized world has yet to find a cure.

The problem is that the global village itself is already infected. It is not a neutral system devoid of a position of its own, intended solely to shorten distances and transfer information. It is also a pervasive presence of mega-corporations on the world scene. Their means are 'brands'; their marketing and distribution strategy is akin to the implantation of norms and values associated with a dominant source-culture, which are alien to the client community, which is under threat of destruction of its own culture. Crony capitalism is a well-known scourge. It rears its head not only when big money helps regimes in the home state, it is also present in the inculcation of values of regime-nationality through the insertion of capital into the client countries. However, the safe

place those multinational corporations occupy can now be undermined and replaced with others, with new entrepreneurs, new names (some of which are close to the regime). So not only does the sanction of closing down McDonald's in Russia not pose a threat, it actually serves those seeking to supplant that brand with a new marker of a new national culture. Could we imagine Russian Pelmeni as a substitute to McDonald's? The answer has nothing to do with taste preferences. It has everything to do with the price the rest of the world is and will be required to pay. The war and its instigators are **rolling back** globalization (of and for the West) in favor of another, one which is based on clear national-economic foundations. They are also rolling back any boundary getting in the way of installing that perceived (even if it is fictitious), on the way tearing away helpless bystanders from their loved ones and their Ukrainian motherland, shaping them as a new generation of refugees, stripped of their natural right to security and protection, deprived of their private property. The war will eventually grind to a halt along some line or other, but where the work of the trespassers ends, begins the despair of the homeless. For their sake, this trespassing has to be condemned, as it violates that fundamental human right to live in safety, free of threat and fear, **anywhere on Earth**.

And something more on trespassing, of the virtual kind

The pandemic, like the war, has taken its toll in human lives; it has also infected mankind with symptoms of hysteria and fear of a chaotic unknown. As opposed to war, **science and technology** came to the aid of those on the front lines of the fight against the pandemic. They were the saviors of the moment, they provided **mankind** a measure of optimism, a horizon. But the more technology fixes and improves the body (as in the harnessing of technology in the service of medicine), it also threatens its existence, sometimes in the form of a threat far removed from the body and as an extravagant, destructive combat technology achieving dominance over mankind via the air, the sea and on land. Decades after the World Wars have ended, it is swamping the body with the help of personal devices and computers. and into this swamp we inexorably sink deeper and deeper as technology seeks to mimic the body mimetically, in the form of a replication of animate organisms. For example, through cloning, or artificial intelligence, which aim to replace the living being with imagined, semi-human or animal-like avatars. Thus Siri and Alexa are digital assistants with a borrowed feminine voice, enabling us to imagine them as devoted, obsequious, tireless characters. Nano-spyware bearing names of nature's own creatures but not forfeiting their characteristics; thus the lowliness of the humble worm, and the lofty heroism of winged horses (*Pegasus*) are all harnessed under a patina of a metaphoric alias to commit the malicious bidding of men as a substitute for them being committed by flesh-and-blood humans. Microscopic propagating viruses and other contagious afflictions are named as such in order to convey the nature of their inherent technological sophistication. However when these ultra-mimetic technologies are adopted as a weapon by well-paying states, empires and mercenaries, and in the

absence of a human (or political) immune system to prevent them from penetrating our homes, the security and protection the **home** is supposed to provide dissipates. And whether the protection against them be from the most advanced or most primitive technologies, we all need this protection.

The Forest as a Rescue Site

Mankind is in need of rescue. In fact it is in need of an integrative-holistic (perhaps global) initiative connecting between environmental issues and local and globalocal human rights issues, an initiative with a practical aspect that is able to set off from here, from the home. It seems that any suggestion to take a stand or to take action from within **the forest space** is bound to be controversial. Just as the act of afforestation itself has been over eons of history until this day - as the realization of a religious concept which has been nationalized (redeeming the land) or as Zionist activism. On the other hand, can we simply suspend our activities merely for fear of the anticipated controversy?

The Parable of the Trees (popularly known as Yotam's Parable) in the Book of Judges (9, 8-15) describes how the tree community approached the grapevine, the fig and the olive asking them each in turn to rule over them. However the fruit-bearing trees rejected the offer as they were loth to part with the vitality associated with them. This abstinence on the part of the fruit trees led to the crowning of the bramble - a thorny, shadeless bush which accepted their offer on condition that all trees rest in its shade, or else it will send out fire to consume all trees including the cedars of Lebanon. As described in the parable, inaction leads not merely to a void, it leads to destruction.

Moreover, the forest and its content are a parable of a place capable of reflecting truth and dispelling myths related to it. In Amos Oz's book Suddenly in the Depth of the Forest, the village folk regard it a dark place associated with a terrible insanity disease attributed to one of the village people that had been banished into the forest. When their disparaging attitude toward the sick man is exposed, the tables are turned. The disease becomes the hallmark of the villagers, while the forest is discovered to be a place of sanity, a sanctuary. As such, the forest is a neutral space able to embrace even the "improper": a shelter from limitations, restrictions, and judgment with which the individual is not always able to cope. The forest will always be politically charged (just like other spaces in this war-weary land), however it can be a refuge from political intrigue and divisive disputes. It can be an ecological-holistic space, protecting the family of man the same way it protects man's relatives; many animal species find refuge in the forest shade. In it they find food, cover and a safe place to breed; a greenbelt capable of providing moisture and oxygen, helping balance climate and improve the atmosphere; a lifegiving place at a time when the lives of billions of people depend on its continued existence; as a place where the karma of salvation and life flows like sap into every one of its cells.

The forest is as it appears. And just as healing balms can be distilled from the forest's physical corpus, so can we heal from those hidden hollows, where the elation of its discovery is a metaphor for a force freeing mankind from the loss of control over its fate and from its subordination to an ominous technological order***. At the same time, this is a place that enables an ecology which binds mankind to its environment and enables man to "be in the world" - to **exist** (Pimental), as an existence which enables man and mankind to dwell within manifestation of their entire being; and with sustainable behavior, which encapsulates a substance and mission which orient a person to bring to pass in a manner free of domination and aggression. The term 'being in the world' was interpreted by the theoretician Ponty as a reflection between body and world and and in the attitude toward his being in a place. The bond with the world does not involve a consciousness which observes the content of what is in the world (for example, what is there in the forest that can benefit mankind?) but rather a consciousness of the very fact of the body being mobile and open to its surroundings. In an experiential, direct experience, we do not meet the world through avatars (semi-human, political or other), but rather we perceive things as they are and in a manner closest to the fundamental truth we seek and want to extract in days such as these.

*** The term is identified with Martin Heidegger, a famous 20th-century philosopher who claimed it was possible to extricate oneself from the technological order if we identified in it a brute force subjugation, which exploits the world and mankind as a resource. Freedom from enslavement in its early stages involves exposing the situation and shining a light on the real and authentic. The forest clearing or hollow (lichtung) is a parable of sorts of a place enabling the occurrence of exposure as the shining of a beam of light within a dense forest, in which it exposes a sort of primeval, untouched soil, and a place which has not yet been exposed to the full force of technology.

Author: Liat Yehuda

Editor: Naomi Hagger

Curator: Liat Yehuda